

Vývojová psychologie

Kojenecké období

28 den – 1 rok

**Výrazný tělesný vývoj (prudký růst – 76 cm,
hmotnost cca 10 kg)**

Kojenecké období

- ∞ **Tělesný vývoj – růst kostry, není rovnoměrný (velká hlava, krátký krk, dlouhý trup, krátké končetiny)**
- ∞ **Psychický vývoj – nejdůležitější je rozvoj NS, vytváří se podmíněné spoje**
- ∞ **Na proces zrání navazuje proces vývoje a rozvoje**

Kojenecké období

- ∞ Důležitá je raná zkušenost (plynulé, jednotné, promyšlené působení na dítě)
- ∞ Vždy máme na paměti individuální rozdíly dětí (dány vrozenými vlastnostmi CNS – typologií)
- ∞ Klíčový věk – významné kvalitativní změny (3 – 6 – 9 – 12 měsíc)

Kojenecké období

- Ω **Potřeby biologické, tvoří základ**
- Ω **Spánek a bdění (nov. 20 hod. spánku, 1.r. 16 hod (noc + 2x den)**
- Ω **Nasycení (nov. 6-7x denně, 5 měs. 5x denně), doprovázeno emocionálními projevy, aktivitou dítěte – sání složitý výkon pro dítě**

Kojenecké období

- ∞ **Čistoty – vyprazdňování, přebalování, koupání**
- ∞ **Tepla – nutná vnější opatření, oblékání, vytápění**
- ∞ **Ochrana před bolestí**

Kojenecké období

Potřeby psychické:

Lásky

Jistoty

Bezpečí

Podnětů

Učení

Kojenecké období

- Ω **Emocionální vývoj**
- Ω **Kladné emoce – dobrá nálada, spokojenost, radost**
- Ω **Záporné emoce – žárlivost, strach, hněv**
- Ω **Úsměv - 6-8 týden, odpověď na úsměv dospělého**
- Ω **Úsměv – 4 měsíce, hlasitý (škádlivky, dotyk)**

Kojenecké období

- Ω **Specifické pouto – 6 měsíc, známý obličej**
- Ω **- 7 měsíc stabilní osoba**
- Ω **- 12 měsíc sociální kont.**
- Ω **Lítost – po 6 měsíci**
- Ω **Strach – od 6 měsíce (odloučení od matky)**
- Ω **Žárlivost – 9 – 12 měsíc**
- Ω **Pláč – hladu, bolesti, strachu (při uklidnění je důl. kvalita sociálního vztahu a ne pouhé nakrmení....)**

Kojenecké období

- ∞ **Separace (6měsíců – 3.roky), přítomnost matky při hospitalizaci**
- ∞ **Vývoj socializace: = vrůstání do společnosti**
- ∞ **Mikroskupina – rodiče**
- ∞ **Dítě není sociálně bezmocné (signalizační prostředky má hned po narození)**
- ∞ **Emocionální komunikace**
- ∞ **Nezprostředkovaný emocionální stav**

Kojenecké období

- ↖ **Poznávací procesy:**
- ↖ **Zdokonalují se jednotl. analyzátory (mění se dominance)**
- ↖ **Barevné vnímání od 4 měsíce**
- ↖ **Myšlení = praktické v činnosti**
- ↖ **Paměť = znovupoznání (lahev – krmení)**
- ↖ **Pozornost = novým věcem**
- ↖ **Řeč = předřečové stádium ou, gr,**
- ↖ **porozumění slov od dospělého**
- ↖ **tvoření slov ma-ma, ba-ba**

Vývoj motoriky - kojenec

- ☆ **Hrubá motorika – individ. Charakter**
- ☆ **Zákon cefalokaudálního vývoje**
- ☆ **Zákon centrálně periferního směru (velké svaly – drobné svaly)**
- ☆ **Převrací se ze zad na bok, na břicho, z břicha na záda, plazí se, leze, posadí se, poklekne, postaví se, chodí samo**
- ☆

Jemná motorika

- ∞ **Týká se ruky dítěte, umožňuje manipulaci s předměty, úchop**
- ∞ **Cefalokaudální pravidlo**
- ∞ **Pravidlo palmárního = prvotního uchopení předmětu dlaní (palmární úchop, opozice palce, klešťový úchop)**

Jemná motorika

- Ω **1 – 3 MĚS, PROHLÍŽENÍ RUKOU**
- Ω **4 MĚS ZÁMĚRNÉ UCHOPOVÁNÍ, ROVNOCENNÉ KONČ.**
- Ω **5-6 MĚS DLAŇOVÉ UCHOPOVÁNÍ, VYUŽÍVÁ 4 PRSTY**
- Ω **7-8 MĚS OPOZICE PALCE!, ZAČÁTEK MANIPUL. HRY**
- Ω **9 MĚS KLEŠŤOVÉ UCHOPOVÁNÍ, MEZI PALCEM A UKAZOVÁKEM**
- Ω **Důležitá aktivita, praxe s přiměřenými předměty**

Výchovné problémy a zlozvyky koj. věku

- ⌚ **Prodloužené usínání**
- ⌚ **Cumlání prstů**
(nesprávné krmení,
nedostatek sociálních
kontaktů)
- ⌚ **Nadměrná plačtivost**
(vynucení přítomnosti
dosp.)

- ⌚ **Zlozvyky u jídla**
- ⌚ **Kývání dítěte („na
čtyřech“)**
fyziologické=příprava
na lezení
zlozvyk=nedostatek
aktivity

Batolecí období

- Ω **Mladší batolecí období**
- Ω **Starší batolecí období**
- Ω **Charakteristika období:**
- Ω **Důležité funkce – chůze = osamostatnění a řeč=dorozumívání**

Tělesný vývoj:

Zpomalení oproti koj.

**Velká fontanela 18 měs
uzávěr**

Chrup mléčný 20 zubů

Hmotnost o 1-2kg ročně

Výška o 10 cm/6-8cm

Batole

- ∞ **Spánek, bdění**
- ∞ **Krmení, stolování**
- ∞ **Kontrola vyprazdňování (1 rok vysazovat na nočník, 2 roky samo si řekne)**
- ∞ **Oblékání**
- ∞ **Návyky**
- ∞ **City:**
- ∞ **Vývoj sebeuvědomování**
- ∞ **Diferencované city (kladné, záporné)**
- ∞ **Zklamání (pláč, hněv, žárlivost)**
- ∞ **Sociální vazba s dosp. má význam pro rozvoj řeči a sebeuvědomění**

Vlastnosti dětských citů

- Ω **Krátkodobé, reaguje na podněty pro dosp. nevýznamné**
- Ω **Přechodný ráz – přechází ze smíchu do pláče**
- Ω **Výrazně se projevují navenek**
- Ω **Ovlivnitelné- přenosné**
- Ω **Rozmanité, jeden cit vyvolá různé reakce**

Podmínky zdravého sebevědomí

- ∞ **JÁ (2r.)**
- ∞ **Důl.moment hledání místa ve spol., pomoc dospělého**
- ∞ **Uspokojit samostatnou aktivitu (pomoc-odnést..)**
- ∞ **Nechat dítě uplatnit svoji vůli (chce pokračovat, jiné děti již ne)**

Poznávací procesy

- **Vnímání probíhá v procesu činnosti**
- **Souvisí s myšlením a řečí**
- **Největší význam zrak a sluch**
- **Char. období je koordinace zraku a pohybu ruky=dominantní činnost=manipulace s předměty**

Poznávací procesy

- **Jednotlivé receptory spolupracují**
- **Vývoj schopnosti vnímat třetí rozměr=hloubku**
- **Manipulace s předměty mu umožňuje získat přesnější informace o vlastnostech předmětů**
- **Dítě si začíná uvědomovat rozdíly a podobnost (jablko, míč...)**

Poznávací procesy

- **Pozornost, velmi krátká, mimovolná**
- **Výchovou rozvoj ustálení pozornosti**
- **Vysoká citlivost na rušivé podněty**
- **Ovlivnění: zdrav.stav, neuspokojené biolog.potřeby, nevyhovující prostředí, hodně hraček, nepřiměřené nároky**

Poznávací procesy

∞ **Paměť'- je mimovolná**

∞ **Zážitky si zapamatuje
několik týdnů, měsíců,
významné celý život**

∞ **Představivost- na
základě zkušeností**

∞ **Projevuje se při hře**

∞ **Při kresbě**

∞ **Předměty mají jiný
význam (židle je auto)**

Poznávací procesy

Myšlení a řeč (dříve rozvoj myšlení)

Význam má poznávací funkce

CO JE TO ? TYPICKÁ OTÁZKA

Poznávací procesy

- ⌚ **Myšlení praktické**
- ⌚ **Myšlení pojmové, myšlenka se promítá do slov a myšlení probíhá nahlas „Lucinka udělá.....“ myšlení monologující**
- ⌚ **Řeč – pasivní, aktivní**
- ⌚ **Aktivní řeč- stádia**
- ⌚ **Stádium slova (18-21 měs, táta-máma)**
- ⌚ **Stádium autonomní řeči (koko, haf)**

Poznávací procesy

- ⌚ **Stádium věty (18-24 měs, hají, dá, dej to ham)**
- ⌚ **Fyziologická patlavost**
- ⌚ **Převažují podstatná jména (18 m 20-30 slov, 24 m 300 slov)**
- ⌚ **Slovesa až po 2 roce**
- ⌚ **Nerozlišují rody (babičkovi, dědečkovi)**

Hrubá motorika

- Ω **Rozvoj vzpřímeného stoje (konec 1r. vratký, 15m jistý, předklon, 18m na špičky, do výponu, sílí svalstvo nohou)**
- Ω **Lezení**
- Ω **Chůze po schodech**
- Ω **Vývoj běhu**
- Ω **Vývoj skoku**
- Ω **Házení a chytání**

Jemná motorika

- ∞ **Vývoj pohybů ruky** 15m 2 kostky na sebe
- ∞ **Zdokonalení klešťového úchopu** 18m 3 kostky na sebe
- ∞ **Uchopení předmětu v pohybu** 13m čmárání, tužka v dlaní
- ∞ **Vzrůstá přesnost prstů** 21m 5 kostek na sebe
- ∞ **Používá hrníčku na pití** 24m 6 kostek na sebe
- ∞ **Používá lžičku**

Starší batole

- ⌚ **Sebevědomí, vzdorovitost, uvědomění „JÁ“**
- ⌚ **Negativismus asi do 14 měsíce**
- ⌚ **Pozitivní stránka = pomocí vůle se učí správnému a přiměřenému rozhodování**
- ⌚ **Časová orientace**
- ⌚ **Omezení na krátké časové úseky (ted', hned)**
- ⌚ **Myšlení – zobecňování**
- ⌚ **Egocentrické převládá**